

Sosyolojik Açıdan Din ve Dini Gruplar

Editörler

Erdi AKSAKAL

Süleyman YURTTAŞ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığının izni ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-424-8

Kitap Adı

Sosyolojik Açından Din ve Dini Gruplar

Editörler

Erdi AKSAKAL

Süleyman YURTTAŞ

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC039000

DOI

10.37609/akya.2221

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

SUNUŞ

Din, kutsal, aşkın, doğüstü ve ilahi bir güce bağlanma ya da inanç meselesi olarak insan davranışlarında etkileşimi sağlayan fenomendir. Bir inanç meselesi olarak takdim edilen söz konusu olgu, ifade edilenden daha fazlasıdır. Özellikle tüm tarihsel ve toplumsal süreçlerde bir inanma eylemi ile tezahür eden kurumsal yapı, çeşitli ibadet, ayin, tören ve tapınmalarla varlığını sürdürmüştür. Hangi din olursa olsun kutsal olan ile olmayan arasında bir sınırı keskin bir şekilde çizildiği algı ve tutumlara işaret edilmektedir. O halde atfedilen kutsallıklar dinlerin sınırlarını belirleme açısından bir perspektif sunmaktadır. Ancak tarihsel süreç içerisinde dinlerin kutsallık, gerçeklik ya da hakikat anlayışları ve genel olarak anlam dünyalarında önemli değişimler yaşanmıştır. Bu gerçek, toplumsal değişme ve din arasındaki ilişki ve etkileşimle gün yüzüne çıkmaktadır. Örneğin Aydınlanma felsefesi bu algı değişimine neden olan dönemlere en etkili örnek olarak gösterilmektedir. Çünkü Aydınlanma dönemi hem sosyoloji öncesi en zengin dönem olma hüviyetine sahiptir hem de Tanrısal akıl ve doğa anlayışına karşı yeni fikir hareketlerinin oluşumuna katkıda bulunmuştur. Özellikle akıl, birey ve bilime olan ısrarla vurgu, gerçekliğin merkezine tanrısal iradenin yerine birey iradesini yerleştirmekle sonuçlanmıştır. İyi, doğru ve güzelin artık akla göre tanımlandığı bu süreç içerisinde din ve dinle ilgili teori ve pratiklerin yeni boyutlar kazanmasına neden olmuştur. Aydınlanma dönemi itibarı ile ortaya çıkan fikir hareketleri (muhafazakârlık, liberalizm, radikalizm) devrimlerin ortaya çıkardığı sonuca yeni anlamlar yüklerken aynı zamanda dinle ilgili anlam dünyasına da yeni boyutlar kazandırmıştır. Din ve onunla ilgili genel çerçevenin toplumsal yapı ile bağlantılı olması, dinin, sosyoloji biliminin ortaya çıkmasını sağlayan isimlerin de ilgi alanına girmesine neden olmuştur. Simon'dan Marx'a sosyoloji bilim kurucuları

toplumsal yapı ve sosyal eylem noktasında din ile ilgili çeşitli yorumlar getirmiştir.

Sosyoloji özellikle metodolojik ve epistemolojik bir kimliğe bürünmeye başladıkça sosyale ilişkin konular ile ilgili yeni bakış açıları geliştirmiş, din de bu gelişimden payını almıştır. Sorunların artık toplumsal olarak ele alması ile sosyal yapıya ait kurumlarla ilgilenen sosyologlar din gibi bir fenomenin gücü ve etkisi üzerinde yeni yorumlar getirmiştir. Sosyolojik olarak ele alınan din kavramının, aile, eğitim, iktisat ve sosyal gruplar ile ilişkisi önemli sosyolojik çalışma alanı oluşturmuştur. Bu yüzden grup kavramı sosyolojik boyutta değerlendirilmeye ve sosyal grup içerisinde dini grupların ele alınmasına gerek duyulmaktadır. Sosyal gruplar içerisinde bir alt başlık olan dini grup, fertlerin dini inanışdan ve tabii nedenlerden kaynaklanan bağlılıklara karşı önemli veriler sunmaktadır. Bu bağlamda dini gruplar, bireylerin aşkın olana ve doğüstü unsurlara yönelik inancını pekiştirdiği alanlar olarak işlev görmektedir.

Erdi AKSAKAL-Mayıs 2019

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Sosyolojide Din Tartışmaları Sosyolojiden Hemen Önce; Tanrısal Akıl Yerine Doğal Akıl.....	9
	<i>Erdi AKSAKAL</i>	
Bölüm 2	Toplumsal Gruplar ve Grup İçi Süreçler.....	59
	<i>Süleyman YURTTAŞ</i>	
Bölüm 3	Gruplar Arası İlişkiler	91
	<i>Selçuk AYDIN</i>	
Bölüm 4	Dini Gruplar ve Yeni Dini Hareketler	115
	<i>İlhan KARACA</i>	
Bölüm 5	Dini Liderlik ve Otorite.....	147
	<i>İlhan KARACA</i>	